

VAN STAMVERWANTE BODEM

Dit het begin met 'n aantal radiopraatjies in Hilversum (Nederland), 'n reeks praatjies deur die Nederlander dr. P. C. Paardekooper oor die onderwerp *Er zijn geen Belgen*, 'n reeks wat inmiddels deur 'n uitgewersmaatskappy in Nederland en België gedruk en in die handel gebring is.

Dr. Paardekooper het bespreek wat sedert jare bekend staan as die *Vlaamse kwesie*, m.a.w. die stryd wat deur die Vlaminge in België sedert jaar en dag gevoer word om hul eie kultuur en taal te handhaaf en daarvoor te sorg dat aan hierdie kultuur en taal en die belange wat daarmee verbind is die nodige eerbied en begrip betoon word van die kant van die Franssprekende bevolkingsdeel. In Nederland het dr. Paardekooper meer belangstelling vir sy onderwerp opgewek, 'n onderwerp wat ook Nederland ten nouste raak. In België het hy, al nagelang die wind gewaai het, toejuiging of verguising ontvang. Die Belgiese regering het gemeen om dr. Paardekooper te verbied om die Belgiese grondgebied te betree en vergaderings toe te spreek. In *Neerlandia* (Mei 1962) het die redaksie na aanleiding daarvan o.m. verklaar: „Het gaat toch wel al te ver, als Noord-Nederlanders zich in België niet meer mogen uitspreken over een aan gelegenheid, die ook hun niet onverschillig kan en mag laten, nl. de positie van hun eigen cultuur in het nabuurland”. In dieselfde uitgawe het dr. Paardekooper sy vriende en vyande geantwoord. Lesers van hierdie rubriek word aangeraai om die toesprake van dr. Paardekooper te lees, veral om daardeur die aard en wese van die *Vlaamse kwesie*, soos gesien deur dr. Paardekooper, nader te kan nagaan.

Deur die Afrika-Studiecentrum, adres Rapenburg 8, Leiden (Nederland) word die besonder lesenswaardige *Kroniek van Afrika* uitgegee. Dit bevat, aan die hand van beskikbare gegewens, die verloop van die gebeure in ons wêrelddeel met insluiting van die Republiek en Suidwes. Die samesteller beperk hom tot beriggewing en lewer geen kommentaar op sy berigte nie. Die publikasie kan aanbeveel word.

In die Duitse blad *Ost-Probleme* (jg. 14, nr. 8, 19.4.1962) word aandag gewy aan die huidige Russiese strewe om die rol wat deur Stalin tydens die Rewolusie en die Tweede Wêreldoorlog op krygskundige gebied gespeel is en in die verlede te boek gestel is, nou as „'n vervalsing van die werklikheid” te bestempel. Die genoemde tydskrif is kosteloos bekombaar en die nuwe adres van die redaksie is tans: Bertha-von-Suttner-Platz 13, Bonn.

Die bekende Nederlandse geskiedkundige prof. dr. Pieter Geyl het, na aanleiding van 'n tweetal geskiedenis-handboeke wat in Oos-Duitsland in middelbare skole gebruik word, nagegaan in hoeverre die geskiedenis in hierdie boeke vervals is. Die eerste werk handel oor die metodiek, die tweede kan beskou word as die toepassing daarvan. In *Vrij Nederland* (Amsterdam, 13.1.1962) het prof. G. tot die gevolgtrekking gekom dat die werking van 'n diktatoriale en totalitêre stelsel in die handboek vir die onderwysers op 'n treffende wyse onthul word en dat uit die handboek vir klassikale gebruik gesien kan word op watter slaafse wyse die aanwysings van die eersgenoemde handboek gevolg word. Prof. G. verduidelik sy bevindings aan die hand van voorbeelde.

In die Vlaamse tydskrif *De Autotoerist* (Antwerpen, jg. 15, nr. 10, Mei 1962) is 'n vyftal hydraes aan die lewe en werk van die beroemde kartograaf *Gerardus Mercator* (die Vlaming Geraard de Cremer, Rupelmonde, 1512-Duisburg, 1594) gewy.

In die Vlaamse tydskrif *De Toeris* (Antwerpen, jg. 41, Mei 1962) is vermeld dat 'n argief, wat tot hede onbekend was, in 1958 in die kasteel Neuwied (Duitsland) gevind is. Hierdie argief wat uit ongeveer 250 lêers bestaan, het oorspronklik aan Koning Willem I van die Nederlande behoort en bevat gegewens oor die tydperk 1793-1830 oor wetgewing, handelondernemings, staatsaangeleenthede en 'n aantal nuwe gegewens oor die struwelinge tussen Noord- en Suid-Nederlanders in 1830 e.d. Die beriggewer is van

oordeel dat, na aanleiding van hierdie vonds, die geskiedenis van die Nederlandse gedurende die genoemde tydperk grondig hersien en miskien wel vir 'n groot gedeelte herskryf moet word.

Belangrike gegewens met betrekking tot Calviniste wat tydens en na die Reformasie uit die Nederlande na die Palts uitgewyk het, kan aangetref word in die bydrae *Vier eeuwen Franckendael. Frankenthal, een Vlaamse Stad* wat van die hand van Robert van Roosbroeck in *De Toerist* (Junie 1962) verskyn het. Soos bekend was ds. Petrus Datenhus ('n Vlaming) 'n tydlang leraar van die bannelinge in Frankenthal.

In die tydskrif *Antwerpen* (jg. 8, nr. I, April 1862) word deur dr. L. Voet 'n uitstekende en voortreflik geïllustreerde bydrae aan die reeds genoemde Gerard Mercator gewy. Dr. Voet het o.m. ook nadruk gelê op die betrekkinge tussen die beroemde drukker-uitgewer C. Plantijn en die wêreldberoemde kartograaf.

Onlangs het, in die vorm van 'n aanmerklik goedkoper uitgawe, dele III (1648-1701) en IV (1701-1751) van prof. dr. P. Geyl se standaardwerk *Geschiedenis van de Nederlandse Stam* by die *Wêreldbibliotheek-uitgewery (Amsterdam-Antwerpen)* verskyn. Soos vir hul voorgangers geld ook vir hierdie dele dat hulle geen verdere aanbeveling nodig het nie. Na jare het hierdie werk van prof. Geyl nog niks van sy waarde verloor nie. Met belangstelling kan na die verskyning uitgesien word van wat nog moet kom.

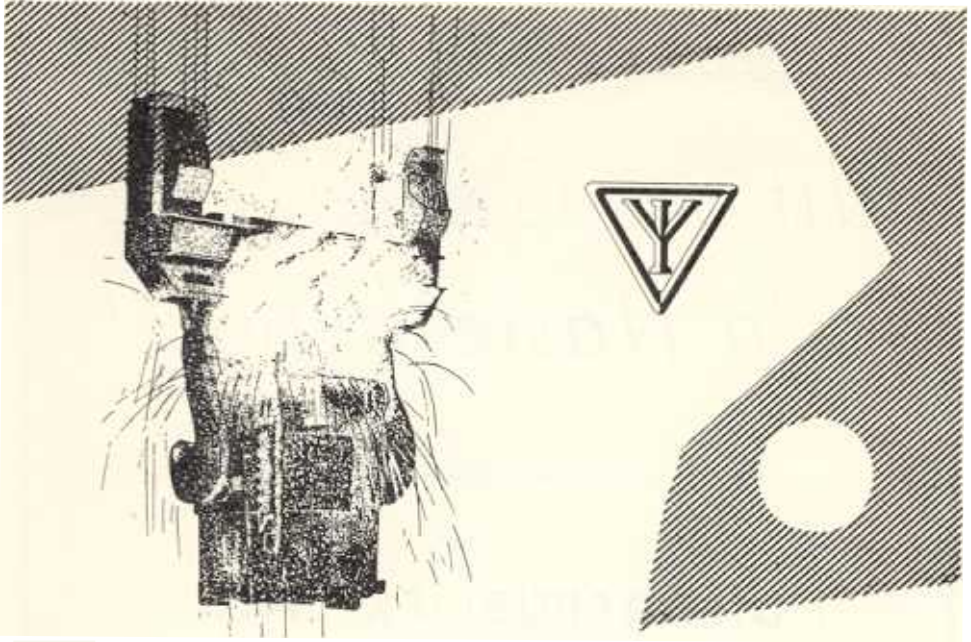
'n Groot deel van die inhoud van *Bulletin* nr. 2, deel XII van die *Museum Boymans-Van Beuningen* (Rotterdam) is gewy aan die skilder I. Israëls op grond van 'n aantal van sy sketsboeke wat die museum besit. Lesenswaardig is ook die kort bydrae oor 'n 17de eeuse stasiekanonnetjie wat van 1646 dateer. Aanwinste op die gebied van Delftse erdewerk word in nr. 3, deel XII van die genoemde *Bulletin* bespreek en toegelig.

Skilderye wat na die Franse intog in die hedendaagse België (1794) van Antwerpen na Parys verhuis het en slegs gedeeltelik teruggegee is in 1815 vorm 'n lesenswaardige artikel in die tydskrif *Antwerpen* (jg. 8, nr. 2, Julie 1962). 'n Groot deel van hierdie kunswerke, waaronder 'n aantal van Rubens, was uit kerke afkomstig. Die gedeeltelike teruggawe verklaar dat vandag sommige kunswerke van Rubens nog in Franse museums (Lyon, Bordeaux, Toulouse) is.

Uit die inhoud van 'n aantal nommers van *Ons Amsterdam* kan die volgende bydraes genoem word: *Lodewijk de Geer. Een Amsterdamse Wapenfabrikant uit de 17e eeuw* (Maart 1962), *Het Admiraliteitsgebouw 1662-1962* (Mei 1962) en *Amsterdamse couranten en courantiërs in de zeventiende eeuw* (Julie 1962). In verband met die verspreiding van nuus in gedrukte vorm, het Amsterdam 'n belangrike rol gespeel. Die oudste eksemplaar van die voorloper van ons hedendaagse koerant wat in Amsterdam gedruk is, dateer van 14.6.1618 en is tans in die Koninklike Biblioteek van Stockholm.

Dit was ongetwyfeld 'n uitstekende gedagte van die *Wereld-Bibliotheek* (Amsterdam-Antwerpen, 1962) om goedkoop uitgawes te besorg van verskillende fasette van die lewe en werk van Vincent van Gogh. Hierdie groot Nederlandse skilder, wie se werk aan die hele beskaafde wêreld behoort, word aan die lesers bekend gestel in die eerste deeltjie van *Een keuze uit zijn brieven* (1873-1883) en *Vincent van Gogh in het Stedelijk Museum* (ongeveer 1870-1883). Die eerste deeltjie beslaan ruim 50 bls., die tweede bevat 'n aantal afdrucke waarvan sommige in kleur. Vir hoërskoolleerlinge is albei werkies besonder nuttig en leersaam. Soos bekend het 'n broer van Vincent van Gogh aan die Tweede Vryheidsoorlog deelgeneem. Prys per deeltjie ongeveer R0.40. Meer deeltjies in die reeks sal volg.

Dr. Jan Ploeger.

Staal vir Vooruitgang!

Staal is die fondament waarop ekonomiese vooruitgang in elke moderne land gebou word. In Suid-Afrika word verreweg die grootste gedeelte van alle staalbenodighede deur die Suid-Afrikaanse Yster en Staal Industriële Korporasie, Beperk (YSKOR), gelewer.

Van 'n aanvanklike produksievermoë van slegs 180,000 gietblokton staal in 1934, het YSKOR ontwikkel tot 'n sleutelbedryf wat tans teen 'n peil van sowat 2,350,000 gietblokton per jaar produseer . . . en dié syfer styg nog steeds!

Ten einde tred te hou met die toenemende vraag na staal, het die Korporasie onlangs 'n uitbreidingskema aangepak wat ongeveer R560-miljoen sal kos en sy jaarlikse produksievermoë sal verhoog tot tussen 4,350,000 en 4,500,000 gietblokton teen 1973.

So lewer YSKOR 'n belangrike bydrae tot die land se ekonomie. Sy staalproduksie bespaar waardevolle buitelandse betaalmiddele vir Suid-Afrika en voorsien plaaslike verbruikers van 'n allernoodsaaklikste materiaal teen pryse wat heelwat laer is as dié van ingevoerde staal. Daarbenewens is die gehalte van YSKOR-staal van die beste ter wêreld.

**SUID - AFRIKAANSE YSTER EN STAAL
INDUSTRIËLE KORPORASIE, BEPERK**

HOOFKANTOOR :

POSBUS 450

PRETORIA

*Uit ons Geskiedenis
is 'n Nasie gebore!*

Die Poskantoor dien nie net die publiek nie,
hy dien

DIE REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA

Diens in die Poskantoor as poskantoorklerk of tegnikus,
is diens aan u land.

U word verseker van

- ★ 'N GOEIE SALARIS
- ★ RUIM VERLOFVOORREGTE
- ★ 'N GOEIE OPLEIDING
- ★ 'N PENSIOEN BY UITDIENSTREDING
- ★ SPOORWEGKONSESSIES
- ★ 'N MEDIESE SKEMA
- ★ 'N BEHUISINGSLENING

**U plaaslike Posmeester sal nadere
besonderhede verstrek.**